

ภาค. 177
วันที่ 19 พ.ย. 64
เวลา 10.10

สค. (eMail)
ส่ง : สค.
รับที่ : ร12683/64
18 พ.ย. 2564 เวลา 17.34 น.

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๑๖๖๒๓

สภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง การจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. รายงานการประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๓. ข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox)

ด้วย สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง การจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) มาเพื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และ มาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (๓) การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (๔) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ด้วยบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การอุบัติขึ้นของวิกฤตการณ์ใหม่ และการพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ต่างมีนัยสำคัญต่อแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนของสถาบันอุดมศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สามารถปรับเปลี่ยนตามบริบทการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประเทศ จึงควรให้มีการทดลองใช้นวัตกรรมจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการอุดมศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่

๑.๒ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๙ กำหนดว่าเพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมการอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอสภานโยบายฯ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายฯ กำหนด โดยในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษา มิให้นำมาตรฐานการอุดมศึกษามาใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาดังกล่าว และให้ถือว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องแล้ว ทั้งนี้ ในกรณีที่สภานโยบายฯ

/เห็นว่า...

เห็นว่าการจัดการศึกษาดังกล่าวประสบความสำเร็จ ให้แจ้งให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑.๓ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้จัดทำข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) ขึ้นโดยสภานโยบายฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ได้พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวและมีมติดังนี้

๑.๓.๑ เห็นชอบหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ และกลไกการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อนำไปจัดทำประกาศสภานโยบายฯ

๑.๓.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมการอุดมศึกษาเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนสภานโยบายฯ ตามรายชื่อที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ

๑.๓.๓ มอบหมาย สอวช. นำเรื่องตามข้อ ๑ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการและมอบหมายให้สภานโยบายฯ พิจารณาการให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจหน้าที่ของสภานโยบายฯ กำหนด

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๙ กำหนดให้รัฐมนตรีอาจเสนอสภานโยบายฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายฯ กำหนด สภานโยบายฯ จึงมีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบการมอบอำนาจให้สภานโยบายฯ ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองเรื่องการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และมีคำสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาแทนคณะรัฐมนตรีได้ โดยให้ถือว่าการอนุมัติและความเห็นชอบดังกล่าวเป็นมติของคณะรัฐมนตรี และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดภาระของคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาเรื่องการให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาดังกล่าว เนื่องจากจะต้องพิจารณาอนุมัติรายละเอียด ทำให้มีความถี่ในการพิจารณาและเอกสารประกอบจำนวนมาก รวมทั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันกับสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๓.๑ ประเทศไทยต้องการระบบและมาตรฐานการอุดมศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องขยายหรือปรับปรุงข้อจำกัดของกฎ ระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและหลากหลาย อาทิ การเปลี่ยนชั่วอายุคนโลก ความก้าวหน้าที่รวดเร็วของเทคโนโลยี การเข้าสู่สังคมสูงวัย วิถีชีวิตแบบหลายช่วง (Multistage life) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมจัดการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต และเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๓.๑.๑ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันกับบริบทที่เปลี่ยนไป และควรมีการทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่อาจยังไม่มีมาตรฐานการอุดมศึกษาในปัจจุบันมารองรับ เพื่อทำให้เกิดการสร้างมาตรฐานอุดมศึกษาในกระบวนทัศน์แบบใหม่ และนำไปสู่การพัฒนากำลังคนที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ได้มากขึ้น

๓.๑.๒ มาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันมีกฎระเบียบบางประการที่เป็นข้อจำกัดต่อการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การจำกัดจำนวนหน่วยกิตในการเทียบโอนเข้าสู่อุดมศึกษาในระบบซึ่งขัดต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและระบบคลังหน่วยกิต การกำหนดคุณสมบัติของผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตร และการจำกัดจำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์พิเศษ ซึ่งจะไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากภาคอุตสาหกรรมเพื่อให้การผลิตกำลังคนให้ตอบโจทย์ความต้องการของอุตสาหกรรม เป็นต้น

๓.๑.๓ สภานโยบายฯ ได้ออกข้อกำหนด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการที่สถาบันที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน ทั้งในสังกัดและนอกสังกัดของกระทรวง หรือส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาในการเสนอขอจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ โดยจะต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การให้ปริญญา ทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาแบบปริญญาที่มาจากเทียบโอนการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่มุ่งปริญญา และมีเป้าหมายเพื่อผลิตบัณฑิตที่ตอบโจทย์นโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และต้องให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์เชิงสมรรถนะและทักษะที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

๓.๑.๔ การดำเนินการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีกลไกและมาตรการในการกำกับติดตามและประเมินผล และพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะผู้ประเมินผลอิสระ

๓.๑.๕ เมื่อการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว กระทรวงมีหน้าที่จัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษา และข้อเสนอเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมการอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงมาตรฐานการอุดมศึกษาต่อไป

๓.๒ ข้อกฎหมาย

๓.๒.๑ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมการอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอสภานโยบายฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายฯ กำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะเวลาดำเนินการ
- (๒) ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน
- (๓) การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
- (๔) กลไกและมาตรการในการกำกับ และการประกันคุณภาพการศึกษา
- (๕) การตรวจสอบและติดตามประเมินผลโดยคณะผู้ประเมินผลอิสระ
- (๖) การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อครบระยะเวลาตาม (๑) แล้ว

ในระหว่าง...

ในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง มิให้นำมาตรฐานการอุดมศึกษามาใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาดังกล่าว และให้ถือว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องแล้ว

ในกรณีที่สถานโยบยาฯ เห็นว่าการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งประสบความสำเร็จ ให้แจ้งให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒.๒ พระราชบัญญัติสถานโยบยาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ บัญญัติให้สถานโยบยาฯ ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี (นายดอน ปรมดีวินัย) เป็นประธานสถานโยบยาฯ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นรองประธานสถานโยบยาฯ คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรองประธานสถานโยบยาฯ คนที่สอง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง จำนวน ๙ ท่าน เป็นกรรมการ รวมทั้งกรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวน ๑๐ ท่าน

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สถานโยบยาฯ พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบการมอบอำนาจให้สถานโยบยาฯ ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองเรื่องการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และมีคำสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาแทนคณะรัฐมนตรี โดยให้ถือว่าการอนุมัติและความเห็นชอบดังกล่าวเป็นมติของคณะรัฐมนตรี และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ ตามนัยมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานสถานโยบยาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สถานโยบยาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๐๙ ๕๔๓๒ ต่อ ๔๐๕ หรือ ๐๘๑ ๔๕๖ ๓๔๕๒ (ภาสพงษ์)

โทรสาร ๐ ๒๑๖๐ ๕๔๓๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: pasapong@nxpo.or.th